

**ПРЕДЛОГ – АМАНДМАНИ
НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ**

Амандман I

Во членот 3 во точка 27, точката на крајот на реченицата се брише, се додава запирка и се додаваат зборовите „како и лица кои живеат во заедничко домаќинство.“

Образложение

Целта е усогласување со дефиницијата на семејство во Законот за семејство.

Амандман II

Во членот 8 ставот 2 се надополнува со следната реченица:

„Доколку Собранието на Република Македонија при разгледувањето на годишниот финансиски извештај констатира одредени неправилности, ќе ја задолжи Агенцијата најдоцна во рок од 60 дена од денот на разгледувањето да достави нов финансиски извештај.“

Образложение

Вака е постоечкото решение во Законот за радиодифузна дејност и сметаме дека така Собранието може да врши вистинска контрола на работата на Агенцијата. Во спротивно, отчетот се сведува само на информирање за работата.

Амандман III

Во членот 8 став 4 алинеја 3 по зборот „независен“ се додава зборот „меѓународен“.

Образложение

Го препорачуваме предложеното решение за МРТ од членот 106 да важи и за регулаторното тело, односно ревизијата да ја врши меѓународен ревизор.

Амандман IV

Во членот 9 се додава еден нов став 1 кој гласи:

„(1) Работата на Агенцијата е јавна.“

Образложение

Законот за радиодифузна дејност ја дефинира работата на регулаторното тело како јавна. Сметаме дека не треба да се прават ретроградни чекори со оглед дека јавноста на регулаторното тело е многу важна во неговото работење.

Амандман V

Во членот 9 ставот 4 се брише.

Образложение

Ставот 4 значи воведување на преголема формализација во односите со јавноста. Имено, не смеат постапката и начинот на примање на предлози од заинтересираните страни да се става во одредени формални рамки и обрасци. Воедно, за податоците и информациите што Агенцијата ќе ги објавува постои Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер кој ја регулира материјата, односно што треба да се објавува, како и начинот на објава на информациите.

Потсетуваме дека Советот на Европа препорачува регулаторните тела да можат да разгледуваат поплаки за активностите на радиодифузерите и редовно да ги објавуваат

заклучоците.¹ Предложената организациона поставеност на Агенцијата и формализираната постапка за разгледување на предлози не даваат уверување дека предлозите и поплаките на граѓаните ќе бидат навремено разгледувани од Советот и дека соодветно ќе биде постапено по истите.

Амандман VI

Во членот 11 по ставот 1 се додава два нови става 2 и 3 кои гласат:

„(2) Членовите на Советот и директорот ја извршуваат функцијата професионално. Со денот на изборот за член на Советот на избраното лице му мирува работниот однос.

(3) Членовите на Советот и директорот на Агенцијата не смеат од издавачите на медиуми, давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање и од операторите на јавни електронски комуникациски мрежи кои емитуваат, односно реемитуваат програмски содржини да примаат подароци, да прифаќаат услуги, ниту да стапуваат во односи кои би ги довеле до судир на интереси.“

Образложение

Прво, членовите на Советот треба функцијата да ја извршуваат професионално, а не хонорарно. Така, тие ќе можат да имаат допир со секојдневното функционирање на Агенцијата и поголема реална контрола врз вистинското работење.

Второ, предложениот став 3 во Законот се наоѓа во членот 16 како став 4, но сметаме дека истото треба да се однесува и на директорот, а нивната забрана да се однесува и на евентуални барања од издавачи на печат и електронски публикации со оглед дека и за нив е надлежна Агенцијата.

Амандман VII

Во членот 12 ставот 4 се брише.

Образложение

Членовите на Советот не треба да се хонорарци и за истото да добиваат огромни надоместоци.

Со Законот се предлага решението кое беше во сила пред донесувањето на ЗРД, а на кое многу јасно се спротивстави експертот ангажиран од Европската комисија, односно се побара сите членови на раководните органи на Агенцијата да бидат со ист статус (put all members of the Council on an equal footing) и воедно, беше побарано да бидат намалени надлежностите на тогаш предложениот директор на СРД.²

Понатаму, за висината на надоместокот има забелешки и од ОБСЕ и од експертот од Советот на Европа кој ја направи последната анализа.

Амандман VIII

Во членот 13 ставот 4 се менува и гласи:

„(4) Советот работи и одлучува на јавни седници, освен кога се изнесуваат информации кои имаат доверлив карактер. За доверливиот карактер на информациите одлучува Советот на Агенцијата со мнозинство од вкупниот број на членови. Директорот на Агенцијата

¹ Препорака REC (2000) 23 на Советот на Европа за независноста и функционирањето на регулаторните тела за радиодифузниот сектор, точка 21

² Европска комисија, ДГ за Информатичко општество и медиуми (Оддел за аудиовизуелни и медиумски политики), Анализа и оценка на предлогот Закон за радиодифузната дејност изготвен од Министерството за транспорт и врски, АТЦМ (2005)005, стр.13

присуствува на седниците без право на глас, а можат да присуствуваат и други лица вработени во стручната служба на Агенцијата.“

Образложение

За транспарентно регулаторно тело многу е важен начинот на работа, односно отвореноста кон јавноста и можноста заинтересираните лица да присуствуваат. Законски загарантираната јавност е особено важна кај телата со широки овластувања. Тоа е претпоставка за обезбедување на транспарентноста и не смее ова прашање да се остави на регулација на подзаконски акти.

Амандман IX

Во членот 14 став 2 се додаваат две нови алинеи, кои гласат:

- „–Националниот совет за родова рамноправност предлага еден член на Советот,
- Националниот совет на инвалидските организации на Македонија предлага еден член на Советот“.

Во ставот 2 алинеите 4 и 5 се менуваат и гласат:

- „-Комисијата за прашања на избори и именувањата на Собранието на Република Македонија предлага еден член на Советот, и
- Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија предлага еден член на Советот.“

Образложение

Идејата е согласно препораките на меѓународните институции мнозинството предлагачи да се од граѓанскиот сектор, а воедно да се претставени и ранливи групи (слепи и глуви лица) чие користење на аудио и аудиовизуелните медиумски услуги бара посебен пристап.

Амандман X

Во членот 14 се додава нов став 11 кој гласи:

„(11) Членовите на Советот се избираат со двотретинско мнозинство од вкупниот број на пратеници.“

Образложение

Согласно препораката на меѓународните институции, подобро е двотретинско мнозинство за избор на членовите на Советот со цел да се обезбеди широк легитимитет на избраните членови. Истата препорака е повторена и од страна на експертот на Советот на Европа, Бернхард Мовес, на дебатата организирана од страна на ЗНМ и МИМ.

Амандман XI

Во членот 16 ставот 3 се брише.

Образложение

Со оглед дека предлагаме членовите на Советот да бидат професионално ангажирани и нивното претходно работно место да биде ставено во мирување, оваа одредба е непотребна.

Амандман XII

Во членот 16 став 4 се брише.

Образложение

Предлагаме поместување на одредбата во членот 11 за да се однесува и на директорот на Агенцијата.

Амандман XIII

Во членот 17 став 1 зборовите „по сила на закон“ се бришат.

Образложение

По сила на закон може да престане мандат со истекот на времето за кое е именуван членот на Советот. За сите други случаи, потребно е исполнување на одредени претпоставки и донесување на решение со кое ќе се утврди дека се исполнети условите за престанок на мандат.

Амандман XIV

Во членот 18 по алинеја 17 се додава нова алинеја 18 која гласи:

„дава одобрување за донесување на одлуките на директорот на Агенцијата за располагање со имотот, како и за вработувањата и отпуштањата на вработените во стручната служба на Агенцијата.“

Образложение

Советот целосно ќе ја остварува својата функција доколку има и контролна функција на работењето на директорот. Советот не треба само да го избира и разрешува директорот, туку и да врши одреден надзор на работењето на директорот.

Амандман XV

Во членот 18 по алинеја 6 се додава нова алинеја 7 која гласи:

„- презема мерки во согласност со овој закон во случаите кога е извршена повреда на одредбите на овој закон или на прописите донесени врз основа на него и условите и обврските од дозволиите;

Образложение

Преземањето на мерките треба да биде во надлежност на Советот, а не на директорот.

Амандман XVI

Во членот 19 став 3 зборовите „невенчан партнер“ се заменуваат со зборовите „вонбрачен другар.“

Образложение

Македонското законодавство признава брачен/вонбрачен другар, а не и партнерство.

Амандман XVII

Во членот 20 став 1 алинеја 8 се брише.

Образложение

Преземањето на мерките треба да биде во надлежност на Советот, а не на директорот.

Амандман XVIII

Во членот 21 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) На директорот против кого е во тек постапка за разрешување, му се овозможува одбрана пред Советот.“

Образложение

Нелогично е да се известува директорот за можните сомневања бидејќи може да преземе мерки и да го спречи неговото повикување на одговорност.

Амандман XIX

Во членот 23 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Доколку од страна на стручната служба се констатира непочитување на одредбите на овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на него, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и другите акти на Агенцијата, против радиодифузер, давателот на аудиовизуелни услуги по барање или операторот на јавни електронски комуникациски мрежи кои врши реемитување на програмски сервиси, **Советот** може да ги превземе следните мерки :

- ќе донесе решение со кое ќе го опомене **во случај на полесна повреда на законот**;
- ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка **во случај на потешка повреда** и во случај кога и покрај донесеното решение за опомена продолжува со вршење на истата повреда за која е опоменет, во текот на годината;
- ќе поднесе кривична пријава;
- ќе отпочне постапка за одземање на дозволата, или
- ќе донесе решение за бришење од регистарот согласно овој закон.“

Образложение

Преземањето на мерките, односно санкциите против радиодифузерите и другите лица мора да биде во надлежност на Советот како колективно тело, а не на директорот. Доколку идејата е најголемата надлежност да биде во рацете на директорот, тогаш отпаѓа потребата за колективно тело чија функција се сведува само на давање дозволи и донесување на подзаконски акти. Експертите на организацијата „Article19“ сметаат дека директорот треба да се грижи само за тековните работи и дневното функционирање на Агенцијата.

Воедно, мора да се разликува во кои случаи може да се изрече опомена, а во кои ќе мора да се покрене прекршочна постапка без да се чека повторување на повредата.

Амандман XX

Во членот 26 во ставот 2 по зборот „Агенцијата“ се додаваат зборовите „во согласност со Министерството за образование и наука.“

Образложение

Медиумската писменост треба да биде дел од образовната програма за што сметаме дека Агенцијата и Министерството за образование и наука треба да имаат споделена одговорност.

Амандман XXI

Во членот 28 став 2 по зборовите „директорот на Агенцијата“ се додаваат зборовите „и членовите на Советот.“

Образложение

Не само директорот, туку и членовите на Советот мора да имаат увид во надзорот што го вршат вработените во Агенцијата.

Амандман XXII

Во членот 29 став 3 по зборовите „директорот на Агенцијата“ се додаваат зборовите „и членовите на Советот.“

Образложение

Не само директорот, туку и членовите на Советот мора да имаат увид во надзорот што го вршат вработените во Агенцијата.

Амандман XXIII

Во членот 32 став 6 по зборовите „директорот на Агенцијата“ се додаваат зборовите „и членовите на Советот.“

Образложение

Не само директорот, туку и членовите на Советот мора да имаат увид во надзорот што го вршат вработените во Агенцијата.

Амандман XXIV

Во членот 33 ставот 5 се брише.

Образложение

Агенцијата не може да влегува во приватни станбени простории. Тоа го можат согласно закон само истражните органи во РМ.

Амандман XXV

Во членот 36 став 2 алинеја 2 по зборовите „брачниот“ се додаваат зборовите „или вонбрачниот“.

Образложение

Во Македонија, брачниот и вонбрачниот другар се изедначени.

Амандман XXVI

Во членот 39 став 1 во првата реченица и алинеите 2, 3, 4 и 5 зборот „оснивачи“ се заменува со зборовите „лица кои учествуваат во сопственоста на.“

Образложение

Со предложената формулација недозволената медиумска концентрација се ограничува само на основачите што ја отвора вратата за злоупотреба за сите оние кои подоцна ќе пристапат со сопственички дел во правните лица – радиодифузери.

Амандман XXVII

Во членот 39 став 2 алинеи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 зборовите „оснивачкиот капитал“ се заменуваат со зборот „сопственоста.“

Образложение

Со предложената формулација недозволената медиумска концентрација се ограничува само на основачите, односно учество во основачкиот капитал, но не и на сите оние кои подоцна ќе пристапат со сопственички дел во правните лица – радиодифузери.

Амандман XXVIII

Во членот 41 став 2 пред зборот „Радифузерот“ се додаваат зборовите „Доколку станува збор за повеќе од 10% од главнината.“

Образложение

Идејата за дозвола во случај на промена на сопственоста е со цел да се спречи недозволена медиумска концентрација. Доколку во секој случај се бара дозвола, тоа веќе значи навлегување во правото на располагање со сопственоста.

Амандман XXIX

Во членот 41 по ставот 7 се додава нов став 8 кој гласи:

„(8) Агенцијата нема да ја одобри промената на сопственичката структура, ако утврди дека со тоа се создава недозволена медиумска концентрација, а особено:

- доколку радиодифузери што се спојуваат со промената на уделите на физички или правни лица во сопственичката структура на организациите се стекнуваат со доминантна позиција на пазарот на реклами, така што нивниот удел во продажбата на вкупното рекламno време на радиото или телевизијата изнесува повеќе од 30 %;
- доколку радиодифузери што се спојуваат со промената на уделите на физички или правни лица во сопственичката структура на организациите се стекнуваат со доминантна позиција во формирањето на јавното мислење, така што нивниот удел во вкупната гледаност, односно слушаност изнесува повеќе од 40% и
- доколку радиодифузери на регионално и на локално ниво, кои се спојуваат со промената на уделите на физички или правни лица во сопственичката структура на истите, постигнуваат покривање на максимум 50% од населението на Република Македонија.“

Образложение

Ова е постојното решение од Законот за радиодифузната дејност. Сметаме дека плурализмот и конкуренцијата се принципи од кои не смее да се отстапува и не треба да се прават ретроградни чекори. Од тие причини не треба да се дозволи медиумска концентрација која значи и покривање на поголем процент од рекламното време, гледаноста или слушаноста.

Амандман XXX

Во членот 45 став 3 точка 5, после зборовите „државата членка“ се додава записка и се додаваат зборовите „како и државата договорничка на Европската конвенција за прекугранична телевизија“.

Образложение

Република Македонија е договорна страна на Европската конвенција за прекугранична телевизија и согласно истата, а особено до влегувањето на РМ во ЕУ како земја членка, постои обврската за известување согласно наведената конвенција.

Амандман XXXI

Во членот 47 по ставот 5 се додава нов став 6 кој гласи:

„Радифузери се должни за кинотечните добра и фонотечните добра кои преставуваат културно наследство да водат посебна евиденција согласно Законот за заштита на културното наследство.“

Образложение

Со додавањето на оваа одредба се обезбедува заштита на кинотечните добра и фонотечните добра кои преставуваат културно наследство.

Амандман XXXII

Во членот 50 во ставот 1 зборот „непотребно“ се менува со зборот „прекумерно“.

Образложение

Секое насилство е неприфатливо, односно не постои потребно или непотребно насилство. Сметаме дека во овој случај се работи за грешка во преводот на одредбата од директивата. Оригиналниот збор на англиски јазик е “gratuitous” што значи „прекумерно“, а не непотребно.

Амандман XXXIII

Во членот 50 по ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„(2) Прекумерно насилство претставува ширење текстуални, вербални и визуелни пораки со кои, во термини од програмата што им се достапни на малолетниците, се глорифицираат физички, вербални или психолошки облици на садизам или слични видови насилство кое е цел самото за себе и на ниту еден начин не може да се оправда ниту преку контекстот на жанрот, ниту преку мотивите на драмското дејствие на прикажуваната програма.“

Образложение

Станува збор за постојна одредба од Законот за радиодифузната дејност која сметаме дека помага во толкувањето на одредбата со цел обезбедување на соодветна заштита на малолетниците.

Амандман XXXIV

Членот 53 се менува и гласи:

„Член ??

Аудиовизуелна комерцијална комуникација

(1) Аудиовизуелната комерцијална комуникација мора да биде веднаш препознатлива како таква.

(2) Не се дозволени прикриени аудиовизуелни комерцијални комуникации .

(3) Аудиовизуелната комерцијална комуникација не смее да користи потсвесни техники.

(4) Аудиовизуелните комерцијални комуникации не смеат:

- до го доведуваат во прашање почитувањето на човековото достоинство,
- да вклучуваат или промовираат било каква дискриминација врз основа на пол, раса, боја на кожа, етничка припадност, националност, **верско или политичко уверување**, инвалидитет, возраст или сексуална ориентација,
- да поттикнуваат однесување кое е штетно за здравјето или безбедноста,
- да поттикнуваат однесување што сериозби ја загрозува животната средина,
- **да ги навредуваат религиозните или политичките уверувања.**

(5) Забранети се аудиовизуелни комерцијални комуникации со кои лажно ќе се претставува природата, карактеристиките, квалитетот или географското потекло на производи, услуги или комерцијални дејности.

(6) За веродостојноста и точноста на тврдењата и податоците во аудиовизуелните комерцијални комуникации е одговорен нивниот нарачател, а за нивната усогласеност со закон одговорниот уредник во давателот на медиумската услуга.

(7) Аудиовизуелните комерцијални комуникации задолжително се емитуваат на македонски јазик, со македонски превод или на јазикот на соодветната етничка заедница

(8) Аудиовизуелните комерцијални комуникации не смеат да влијаат врз уредувачката независност на давателите на медиумски услуги.

(9) На јавниот радиодифузен сервис не му се дозволени аудиовизуелни комерцијални комуникации за политички партии, коалиции и нивни претставници, независни кандидати и носители на политички функции.

(10) Аудиовизуелните комерцијални комуникации треба:

- да бидат во согласност со важечките законски прописи што се однесуваат на лојалната конкуренција;
- да бидат вистинити и чесни, да не ја заведуваат јавноста и да не се против интересите на потрошувачите.

(11) Одредбите од овој член на соодветен начин се применуваат и на аудио комерцијалните комуникации.

(12) Давателите на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги можат да утврдат кодекс на однесување во врска со емитување на несоодветни аудиовизуелни комерцијални соопштенија, што ги придружуваат или се вклучени во детски програми, а се однесуваат на

храна или пијалаци што содржат хранливи материи и материи со хранлив или психолошки ефект, особено масти, трансмасни киселини, сол / натриум и шеќери, чиешто претерано внесување не е препорачано во нормалната исхрана.

Член ??

Аудиовизуелна комерцијална комуникација за одредени производи

(1) Не е дозволен било каков облик на аудиовизуелна комерцијална комуникација која промовира дрога, цигари или други производи од тутун, како и алкохол и алкохолни пијалоци, освен вино и пиво

(2) Аудиовизуелните комерцијални комуникации за вино и за пиво не смеат:

- конкретно да бидат наменети за малолетници, а особено не смеат да прикажуваат малолетници како ги консумираат;
- да го поврзуваат нивното консумирање со подобрена физичка способност или со возење;
- да создаваат впечаток дека нивното консумирање придонесува за општествен или сексуален успех;
- да тврдат дека виното и пивото имаат терапевтски својства или дека се стимуланс, седатив или средства за решавање на личните конфликти;
- да поттикнуваат нивно неумерено конзумирање или да ја претставуваат апстиненцијата или умереноста во негативно светло;
- да нагласуваат дека високиот процент алкохол е позитивен квалитет на алкохолните пијалоци.

(3) Не се дозволени аудиовизуелни комерцијални комуникации кои промовираат медицински производи и медицински третмани, кои се достапни само на рецепт.

(4) Аудиовизуелните комерцијални комуникации за медицински производи и медицински третмани што се издаваат без лекарски рецепт не смеат да поттикнуваат нивна неразумна употреба, презентирајќи ги објективно и без преувеличување на нивните својства, во согласност со упатствата за нивно користење.

(5) Не се дозволени аудиовизуелни комерцијални комуникации за оружје, стрелачки и пиротехнички средства и фирми кои нив ги продаваат.

Член ??

Заштита на малолетниците во аудиовизуелна комерцијална комуникација

(1) Аудиовизуелните комерцијални комуникации не смеат да им предизвикаат физичка или морална штета на малолетниците.

(2) Аудиовизуелните комерцијални комуникации што им се упатени на малолетниците или во кои тие учествуваат, не смеат:

- директно да ги наговараат малолетниците да купат или изнајмат производ или услуга користејќи ги нивното неискуство или лековерност;
- директно да ги охрабруваат малолетниците да бараат од родителите или од други лица да им ги купат рекламираните производи или услуги;
- да ја искористуваат посебната доверба која малолетниците ја имаат во родителите, наставниците или други личности;
- да ги прикажуваат малолетниците во опасни ситуации.

(3) Аудиовизуелните комерцијални комуникации кои во функција на платено политичко рекламирање во време и надвор од периодот на изборна кампања не смеат да вклучуваат малолетни лица.

(4) Аудиовизуелните комерцијални комуникации што се составен дел или ги придружуваат емисиите за деца, а се однесуваат на храна и пијалаци кои содржат хранливи материи и супстанции со хранлив или физиолошки ефект, конкретно од видот масти, заситени масни

киселини, сол/натриум и шеќери, чие прекумерно внесување во вкупната исхрана не е препорачливо, не смеат:

- да содржат неточни или заведувачки информации за хранливата вредност на производот;
- да сугерираат дека одредена храна или пијалак е замена за овошје и/или зеленчук;
- да охрабруваат нездрави навики за јадење и пиење какви што се неумерено, претерано или неконтролирано конзумирање.

Образложение

Предлагаме поделба на членот во 3 различни членови со цел појасна прегледност на законските решенија. Во првиот член додадовме одредени прашања кои сметаме дека треба да бидат забранети.

Кај заштитата на малолетните лица дополнуваме со еден став кој веќе е прифатен во Законот за радиодифузната дејност и сметаме дека треба да не се отстапува од веќе прифатената заштита на малолетните лица во време на изборните кампањи.

Амандман XXXV

Во членот 54 став 2 зборовите „како што е спомнување на неговите производи или услуги или негов карактеристичен знак“ се бришат.

Образложение:

Целта е усогласување со Директивата за аудиовизуелни медиумски услуги.

Амандман XXXVI

Во членот 67 ставот 7 се брише.

Образложение

Овој член е во спротивност со член 3 став 4 од Законот за медиуми, каде што е наведено дека издавач на медиум согласно со ЗМ е самостоен во уредувачката политика, односно во спроведувањето на програмскиот концепт, како и со член 10 став 1 од Европската конвенција за човековите права и основните слободи.³

Со овој член агенцијата добива овластувања да се меша во генералната уредувачка политика на медиумите – програмскиот концепт треба да се напушти како документ кој подложи на регулација од страна на агенцијата. Потсетуваме дека барањето кон пријавата да се поднесува понуден програмски концепт, според експертот Jakubowicz, може да сугерира дека Агенцијата ја диктира содржината на програмите што може да значи и повреда на слободата на изразување на радиодифузерот.⁴ Агенцијата може да се грижи само за форматот на медиумот во смисла на создавање на плуралност на медиумите, но не и во програмскиот концепт.

Амандман XXXVII

Во членот 73 став 3 алинеја 1 се брише.

Образложение

³ Член 10 став 1 од ЕКЧП- Слобода на изразување

Секој човек има право на слобода на изразувањето. Ова право ги опфаќа слободата на мислење и слободата на примање и пренесување на информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите, на претпријатијата за радио, филм и телевизија да им наметнат режим на дозволи за работ.

⁴ Европска комисија, ДГ за Информатичко општество и медиуми (Оддел за аудиовизуелни и медиумски политики), Анализа и оценка на предлогот Закон за радиодифузната дејност изготвен од Министерството за транспорт и врски, АТЦМ (2005)005 стр.14

Исто објаснување како за членот 67 став 7 (види погоре).

Амандман XXXVIII

Во членот 79 став 2 по втората реченица се додава нова реченица која гласи:
„Дозволата може да се продолжи по барање најмногу два пати.“

Образложение

Се работи за предлог на експертот на Советот на Европа за ограничување на можноста за продолжување на дозволата по барање.⁵

Амандман XXXIX

Во членот 83 став 1 точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите:

„ на било кој член на Советот“.

Образложение

Покренувањето на постапката за одземање на дозволата не смее да биде ексклузивна надлежност на едно лице.

Амандман XL

Во членот 85 став 2 првата реченица се менува и гласи:

„(2) За престанок на важност на дозволата за телевизиско или радио емитување по сила на закон, Советот носи одлука со која се констатира престанокот.“

Образложение

Важно е донесувањето на одлука заради остварување на правото на судска заштита.

Амандман XLI

Во членот 88 во ставот 2 се брише точката, се додава запирка и се додаваат зборовите: „и Комитетот за прекугранична телевизија на Советот на Европа“.

Образложение

Република Македонија е договорна страна на Европската конвенција за прекугранична телевизија и согласно истата, а особено до влегувањето на РМ во ЕУ како земја членка, постои обврската за известување согласно наведената Конвенција.

Амандман XLII

Во членот 88 се додаваат четири нови точки 4, 5, 6 и 7 кои гласат:

„(4) Листата на настани од став 1 на овој член, Агенцијата ја определува и дополнува еднаш годишно.

(5) Агенцијата ќе обезбеди радиодифузерите да не ги користат ексклузивните права на начин со кој јавноста во друга држава членка на Европската унија или страна на потписничка на Конвенцијата за прекугранична телевизија ќе ја оневозможи да го следи настанот што таа држава го пријавила како настан од големо значење за таа држава.

Во случај настанот од големо значење да се организира во делови, секој посебен дел од тој настан се смета како настан од големо значење.

(6) Одредбите од овој член ќе се применуваат и во случаите на одложено емитување, доколку одложеното емитување не преминува 24 часа, а особено ако:

- времето на одвивање на настанот од големо значење паѓа во периодот од 24,00 до 6,00 часот според официјалното време во Република Македонија и настаните од големо значење или нивни делови се преклопуваат со времето.

(7) Како настани од големо значење се сметаат:

⁵ Совет на Европа, Директорат за човекови права и владеење на правото, Оддел за информатичко општество, ДГ1(2013) 10, 31 мај 2013 година, стр.28

- Настани од областа на уметноста и културата,
- Настани од областа на спортот,
- Настани со кои се одбележуваат некои историски моменти.“

Образложение

Со ваквите дополнувања јасно се определува период во кој Агенцијата ќе ја утврдува листата на настани и ќе се избегне сегашната ситуација, каде листата не е променета од 07.04.2006 година и во која како настани од големо значење се јавуваат само настани со спортски карактер. Исто така ќе се овозможи во листата да влезат и настани од други области како што е културата, уметноста и историјата кои се од големо значење за Република Македонија.

Амандман XLIII

Во членот 91 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Радиодифузерите кои емитуваат телевизиски програмски сервиси на државно ниво се должни да издвојат најмалку 10% од вкупно емитуваните програми или најмалку 10% од нивниот вкупен програмски буџет за Европски аудиовизуелни дела од независни продуценти, при што најмалку половина од истите треба да бидат произведени во последните пет години.“

Образложение

Целта е усогласување со членот 17 од Директивата на ЕУ.

Амандман XLIV

Во членот 93 се додава нов став 3 кој гласи:

„(3) Во програмите на јавниот радиодифузен сервис не е дозволено користење на телефонски услуги со додадена вредност и телефонско гласање, освен во случаите кои ќе бидат утврдени со подзаконски акт донесен од страна на Агенцијата.“

Образложение

Целта е да продолжи да важи постојната забрана од Законот за радиодифузна дејност со цел да се спречи комерцијализација на јавниот радиодифузен сервис. Исклучоците кои што би биле дефинирани во подзаконскиот акт на Агенцијата би ги вклучувале изборот за песна за Евровизија, хуманитарни акции за собирање на средства за помош на настраданите, за финансирање за лекување во странство итн.

Амандман XLV

Во членот 99 став 2 на крајот на реченицата се додаваат зборовите „а максимум 40 минути“.

Образложение

Целта е да продолжи да важи постојната забрана од ЗРД и да се ограничи времетраењето на телешопинг прозорците за да нема простор за злоупотреби од страна на радиодифузерите.

Амандман XLVI

Во членот 99 по ставот 2 се додаваат два нови ставови 3 и 4 кои гласат:

„(3) Максималниот дозволен број прозорци на ден е осум.

(4) Вкупното времетраење на телешопинг прозорците не смее да биде подолго од три часа дневно.“

Образложение

Целта е да продолжи да важат постојните забрани од ЗРД и да се ограничи времетраењето на телешопинг прозорците за да нема простор за злоупотреби од страна на радиодифузерите.

Амандман XLVII

Во членот 99 став 8 по зборовите „телевизиските и кинематографските филмови“ се додаваат зборовите “освен сериските и документарните филмови”.

Образложение

Целта е усогласување со Директивата за аудиовизуелни медиумски услуги.

Амандман XLVIII

Во членот 103 по ставот 4 се додава став 5 кој гласи:

„(5) На јавниот радиодифузен сервис не му е дозволено емитување реклами за политички партии“.

Образложение

Иако во делот на аудиовизуелни комерцијални комуникации е предвидена одредба со која се забранува емитување на комерцијална комуникација за политички партии од страна на јавниот радиодифузен сервис, сепак, оваа одредба треба да стои и тука, со цел да се избегнат можни злоупотреби.

Амандман XLIX

Во членот 105 став 1 зборот “донации“ се заменува со зборовите „техничка помош“ и ставот 2 се брише.

Образложение

Овие измени ги предлагаме од причини што со донациите се овозможува директно влијание врз работењето на МРТ од страна на донаторите. Воедно, сметаме дека треба да се остави простор за финансирање преку техничка помош, како што е помошта што веќе се дава од различни меѓународни организации.

Амандман L

Во членот 106 став 2 алинеја 2 се менува и гласи:

„Финансискиот план за наредната година е поделен според програмските сервиси кои се финансирани од радиодифузната такса и оние финансирани од државниот буџет. Финансискиот план за наредната година за наредната година содржи податоци за планираните приходи и расходи на МРТ за наредната година по структура и по организациона структура на МРТ, како и предвидените капитални инвестиции на МРТ за наредната година.“

Образложение

Ваквите промени се по препорака на Советот на Европа.⁶

Амандман LI

Во член 107 став 5 по зборот „сателит“ се додаваат зборовите “или интернет“.

Образложение

Ваквата промена е поради поекономично обезбедување на програмскиот сервис наменет за иселениците кој живеат во Европа и другите континенти. Воедно ова е и препорака од Советот на Европа.⁷

⁶ Совет на Европа, Директорат за човекови права и владеење на правото, Оддел за информатичко општество, ДГ1(2013) 10, 31 мај 2013 година, стр.32

Амандман LII

Во членот 112 по ставот 3 се додава став 4 кој гласи:

„(4) Снимките од работата на Собранието, собраниските комисии и тела, јавните расправи и други важни настани претставуваат трајна архивска граѓа. Копија од истите се чува во библиотеката на Собранието и Државниот архив на Република Македонија. Библиотеката на Собранието мора да обезбеди секој граѓанин по писмено барање и надомест на трошоците да може да гледа и користи копија од снимките.“

Образложение

Со оглед дека Собранието на Република Македонија е највисокиот државен орган во кој се претставени директно избраните претставници на граѓаните на Република Македонија, а согласно уставаната определба дека „Суверенитетот произлегува од граѓаните и им припаѓа на граѓаните“ сметаме дека снимките од работата на Собранието и собраниските тела треба да бидат трајна архивска граѓа со можност за достапност на секој граѓанин.

Амандман LIII

Во членот 113 се додава нов став 3 кој гласи:

„(3) Коментарите, забелешките и предлозите на публиката за работењето на МРТ се објавуваат на веб страната на МРТ заедно со одговорите на Програмскиот совет.“

Образложение

Поради поголем увид во однос на тоа колку се прифатени забелешките од граѓаните, односно дали се земаат во предвид нивните коментари и забелешки, се предлага новиот став 3.

Амандман LIV

Во член 117 став 1 алинеја 1 се бришат зборовите: „предлага кандидат за еден член“ и се додаваат зборовите “предлага двајца кандидати за членови“.

Во ставот 1 по алинеја 1 се додаваат три нови алинеи кои гласат:

„-Македонската Академија на науките и уметностите предлага кандидат за еден член,

-Националниот совет на инвалидските организации на Македонија предлага кандидат за еден член и

-Националниот совет за родова рамноправност предлага кандидат за еден член“

Во ставот 1 алинејата 6 која станува алинеја 9 зборот „пет“ се заменува со зборот „три“.

Образложение

Со ваквите промени ќе се овозможи намалување на влијанието на власта при изборот на членовите на Советот, а вооедно ќе се овозможи поголем опфат на предлагачи и подобра застапеност на претставници на граѓанското општество во Програмскиот совет.

Амандман LV

Во членот 122 став 2 се брише точката, се додава запирка и се додаваат зборовите “на седниците, а во согласност со деловникот на Програмскиот совет, можат да присуствуваат и учествуваат лица вработени во МРТ, како и надворешни лица.“

Образложение

Целта е да се обезбеди поголема јавност и транспарентност во работењето на јавниот радиодифузен сервис.

Амандман LVI

⁷ Совет на Европа, Директорат за човекови права и владеење на правото, Оддел за информатичко општество, ДГ1(2013) 10, 31 мај 2013 година, стр.32

Во членот 127 став 1 во алинеја 2 се додаваат зборовите “или имаат раководна функција во верска заедница“, а по алинеја 2 се додава нова алинеја 3 која гласи:

„- лица кои во последните три години извршувале некоја функција од алинеите 1 и 2 на овој член.

Образложение

Со наведените измени се оневозможува покрај политичките партии и верските заедници во РМ да влијаат во работењето на надзорниот одбор на МРТ.

Амандман LVII

Во членот 142 став 4 зборовите „и фактура“ се бришат.

Образложение

Плаќањето по фактура повлекува и плаќање на данок на додадена вредност, што не треба да биде предвидено за решенија на државни органи.

Амандман LVIII

Во членот 142 ставот 6 се брише, а ставот 5 се менува и гласи:

„(5) Доколку постои основано сомнение за вистинитоста на остварениот годишен вкупен приход, Агенцијата, по службена должност, прибавува податоци од надлежниот орган надлежен за спроведување на даночната политика.“

Образложение

Прибавувањето на податоци треба да биде по службена должност од државниот орган кој е надлежен да врши евиденција и контрола на остварените приходи во државата.

Амандман LIX

Предлагаме преиспитување на казнените одредби со оглед дека санкциите треба да бидат пропорционални на повредите, а воедно и јасно прецизирање за кои повреди ќе може да биде изречена забраната за вршење на определена дејност.